

STRATEGIE ROZVOJE OBCE PŠÁNKY

na období 2017 – 2027

Původní verze schválena zastupitelstvem obce Pšánky 19.10.2016

Zpracovatel aktualizace:

PRODIN a.s.

Aktualizovaná verze schválena Zastupitelstvem obce Pšánky dne 21.12.2017

Preambule

Tento strategický dokument vychází z návrhu strategického programu rozvoje, který obec zpracovala a schválila v roce 2016. Vzhledem k možnostem uplatnění některých plánovaných akcí v aktuálně nabízených dotačních titulech, vyvstala pro obec nutnost zpracovat dokument splňující současné požadavky na tento typ dokumentů. Dokument také s ohledem na dostupné či výhledově plánované dotační možnosti naznačuje možné směry rozvoje obce, které pak v konečném důsledku všechny směřují k naplnění základní vize, které chce obec Pšánky ve stanoveném časovém horizontu dosáhnout.

VIZE

Strategická vize obce Pšánky – příjemné místo pro život zohledňující potřeby místních obyvatel a principy udržitelného rozvoje, se zdravým životním prostředím a efektivně fungující správou svého území.

Motto: „Pšánky – pohoda uvnitř i navenek“

V listopadu - prosinci 2017 proběhla v souvislosti s přípravou žádosti o dotaci z MMR na místní komunikace **aktualizace** původního strategického rozvojového dokumentu, a to nejen z důvodu neaktuálnosti uvedených, zejména statistických dat, ale především z důvodu potřeby mít zpracovaný aktuální dokument ve vazbě na možnosti čerpání dotací a příspěvků z národních, regionálních a případně i evropských dotačních titulů (MMR, Program obnovy venkova Královéhradeckého kraje apod.). V rámci této aktualizace byla původní struktura výrazně přepracována, a to i s mírným ohledem na již existující *Metodiku pro tvorbu programů rozvoje* Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

.....
Soňa Žižková
starostka obce Pšánky

ANALYTICKÁ ČÁST

Základní charakteristika

Obec Pšánky se nacházejí v Královéhradeckém kraji v rámci okresu Hradec Králové, cca 4 km jižně od města Hořice v Podkrkonoší. Obec tvoří pouze 1 místní část. Obec Pšánky jako samosprávný celek vznikla v roce 1993. Do té doby byla součástí Petrovic.

Pšánky je velikostně možné zařadit mezi velmi malé obce, počet obyvatel k 1. 1. 2017 činil pouhých 57 trvale žijících obyvatel.

Pšánky mají již od středověku typický zemědělský charakter, z hlediska sídelní typologie se jedná o tzv. *návesní silnicovku*.

Geografické podmínky

Obec Pšánky leží převážně v rovinatém až mírně zvlněném terénu v nadmořské výšce cca 255 m n. m. Z geomorfologického hlediska leží v provincii Česká vysočina, v subprovincii Česká tabule, na rozhraní celků Východolabská tabule a Jičínská pahorkatina.

Území je odvodňováno Bašnickým a Mlýnským potokem a drobnými vodotečemi (meliorační strouhy). Přímo u návsi se nalézá Pšánský rybník. Hydrologické poměry jsou na zemědělské půdě výrazně ovlivněny vybudovanými melioracemi.

Z půdních typů převládají v řešeném území hnědozemě a luvisoly (dříve ilimerizované půdy). Půdní pokryv je silně modifikován činností člověka. V nivách vodních toků se nachází nivní a glejové půdy.

Z klimatického hlediska leží obec Pšánky v teplé, s přechodem do mírně teplé oblasti. Území je charakterizované normálně dlouhým, mírně suchým létem. Přechodné období je krátké. Mírné jaro a mírně teplý podzim, zima je normálně dlouhá, mírně teplá, suchá až mírně suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky. Průměrná roční teplota je mezi 7 až 8,5 °C. Průměrný roční úhrn srážek území (Hořicko) dosahuje až 700 mm.

Biogeograficky patří řešené území do Hercynské podprovincie, do Cidlinsko-chrudimského bioregionu. Na tzv. *Hořických chlumech* se vyskytují acidofilní doubravy, velmi omezeně též teplomilné doubravy. V okolí rybníků je možné nalézt porosty vysokých ostřic (plstnatá, vřesovištní), na něž navazují rákosiny. Z flóry se může vyskytovat pupečník obecný, ovsíček obecný, bělolístka nejmenší, nahoprutka písečná, pcháč bezlodyžný či plamének přímý.

Bioregion je tvořen silně zkulturnělou krajinou s ochuzenou faunou nižších poloh, převážně hercynského původu (havran polní, břehule říční), se západními vlivy (ropucha krátkonohá). Mezi významné druhy savců patří ježek západní, z plazů zmije obecná a ještěrka obecná.

Krajina v řešeném území (Hořicko) je již poměrně intenzivně zemědělsky využívána, území vhodné k odpočinku a rekreaci je možné nalézt především u vodních ploch.

Územní systém ekologické stability území

V řešeném území se jedná o následující prvky lokálního charakteru:

- biocentrum LBC 10 - vymezená vodní plocha „Pšánský rybník“
- biokoridor LBK 9 - vede podél Bašnického potoka a vychází od lokálního biocentra LBC 10 - „Pšánský rybník“ severním směrem na k.ú. obce Petrovice
- biokoridor LBK 11 - je pokračováním LBK 9 od LBC 10 jižním směrem podél Bašnického potoka na k.ú. obce Nerošov.

Využití území

Z hlediska využití pozemků v rámci k.ú. Pšánky výrazně převažuje **zemědělská půda**, z níž jednoznačně převažuje orná půda a dále také trvalý travní porost.

Druhy pozemků

	31. 12. 2015	31. 12. 2016
Celková výměra	226,45	226,44
Zemědělská půda	208,34	208,34
Orná půda	180,79	180,79
Chmelnice	-	-
Vinice	-	-
Zahrada	2,70	2,70
Ovocný sad	4,20	4,20
Trvalý travní porost	20,66	20,66
Nezemědělská půda	18,11	18,10
Lesní pozemek	3,05	3,05
Vodní plocha	2,19	2,19
Zastavěná plocha a nádvoří	4,19	4,19
Ostatní plocha	8,67	8,67

Doprava

Přímo obcí Pšánky prochází silniční komunikace III. třídy č. 3263. Do území zasahují rovněž silniční komunikace III. třídy č. 32345 a č. 3265. Místní komunikace v obci Pšánky dle *Pasportu místních komunikací* dosahují celkové délky 1245 m. Místní komunikace z větší části vyžadují výraznou rekonstrukci.

Dopravní obslužnost a dostupnost

Dopravní dostupnost je poměrně dobrá a to jak do spádových měst Hořice či Nový Bydžov, tak i do krajského města Hradce Králové. Veřejná doprava je v obci zajišťována v současné době 2 autobusovými linkami (Hořice – Stračov – Petrovice – Sadová), které zajišťuje IREDO Jičínsko. V obci se nacházejí 2 autobusové zastávky (Pšánky - náves a Pšánky - mlýn). Zastávka na návsi je opatřena dožilým přístřeškem čekárny (polykarbonát) a obě zastávky nejsou opatřeny zálivou pro zastavení autobusu (není nutné z důvodu nižší frekvence automobilové dopravy). Na základě dostupných informací však není možné dopravní obslužnost (frekvenci spojů veřejné dopravy) v Pšánkách považovat za optimální.

Technická infrastruktura

Vodovod – vybudován v roce 2001. Obec je napojena přímo z vodovodu Nechanice hlavním zásobovacím řadem severním směrem DN 150 mm (z vodojemu Horní Přím) Z tohoto řadu odbočují rozvodové řady pro zástavbu obce. Napojení jsou prakticky všichni obyvatelé obce. Provozovatelem a zároveň vlastníkem vodovodu je VAK a.s. Hradec Králové.

Kanalizace – stoková síť vybudovaná jen jako dešťová a pro odvádění splaškových vod nemá požadovanou těsnost. Navíc je tu i nebezpečí přítoku balastních vod. Tato povrchová kanalizace o celkové délce 1145 m byla vybudovaná v letech 1971 - 1981 a je vyústěna do Bašnického potoka.

Plynovod – plynofikace obce proběhla v roce 1997. Plynovodní přípojku má zřízenou víceméně každý dům v obci. Provozovatelem plynovodu je společnost Innogy.

Zásobování elektrickou energií – Rozvody elektřiny jsou po celé části obce a připojeny jsou všechny domácnosti. V současné je dodavatelem elektrické energie společnost ČEZ Distribuce.

Historie obce

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1393. K založení obce však došlo již dříve asi ve 12. nebo 13. století. Obec spadala do majetku zemanů ze sousedních Petroviček. V roce 1511 prodal tehdejší majitel tvrze v Petrovičkách Hašek Zvířetický z Vartemberka tvrz spolu s vesnicí Pšánky Janovi Krupému z Probluze a ten ji připojil k panství Bašnice. Na počátku 19. století odkoupili vesnici hrabata z Harrachu a připojili ji k velkostatku v Stračově. V roce 1903 měly Pšánky 32 domů a 162 obyvatel. V roce 1924 byl Harrachovský velkostatek v rámci pozemkové reformy rozparcelován. Od roku 1972 došlo ke sloučení s obcí Petrovice, v roce 1993 byly ustanoveny dvě samostatné obce, Petrovice a Pšánky.

Demografická charakteristika

V obci Pšánky dle statistiky žilo k 1. 1. 2017 celkem **57 obyvatel**, z toho 25 mužů a 32 žen. Z dlouhodobého historického hlediska docházelo k postupnému ubývání obyvatel. Během posledních let však dochází ke stabilizaci, resp. k mírnému vzestupu počtu obyvatel obce – viz následující tabulka:

Vývoj počtu obyvatel obec Pšánky

Rok	Počet obyvatel
2013	51
2014	58
2015	56
2016	59
2017	57

Zdroj: ČSÚ

Pro udržení příznivého demografické vývoje je však nutné realizovat taková opatření, jako je např. příprava nových ploch pro rodinné bydlení tak, aby bylo zabráněno dnes poměrně běžnému procesu stárnutí obcí, které je patrné zejména v malých obcích bez širšího zázemí, občanské vybavenosti a možností trávení volného času, které jsou současnou mladou generací výrazně požadovány. V navržených plochách územního plánu se počítá s možností výstavby cca 25 RD, což představuje nárůst přibližně o 88 obyvatel. V současné době přibývá zájem stavebníků o stavební parcely.

Věková skladba obyvatel obce Pšánky – stav k 1.1.2017

		Celkem	Muži	Ženy
Počet obyvatel		57	25	32
v tom ve věku (let)	0-14	8	3	5
	15-64	32	15	17
	65 a více	17	7	10
Průměrný věk (let)		47,7	50,7	45,5

Zdroj: ČSÚ

Podnikatelské subjekty

Na území obce Pšánky je také registrováno sídlo některých ekonomicky činných subjektů. Podnikatelské subjekty působí převážně v průmyslu a ve stavebnictví. Bližší detaily jsou uvedeny v následující tabulce.

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	16	9
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	1	1
B-E Průmysl celkem	5	2
F Stavebnictví	2	2
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	2	1
H Doprava a skladování	.	.
I Ubytování, stravování a pohostinství	1	.
J Informační a komunikační činnosti	.	.
K Peněžnictví a pojišťovnictví	.	.
L Činnosti v oblasti nemovitostí	.	.
M Profesní, vědecké a technické činnosti	.	.
N Administrativní a podpůrné činnosti	.	.
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2	2
P Vzdělávání	.	.
Q Zdravotní a sociální péče	.	.
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1	1
S Ostatní činnosti	1	.
X nezařazeno	1	.

Zdroj: ČSÚ

Nezaměstnanost

Obec Pšánky spadá do ORP Hořice vyznačující se nižší mírou nezaměstnanosti. K 1.1.2017 dosahovala míra nezaměstnanosti v rámci ORP Hořice hodnoty 5,5 %, což bylo jenom o něco málo více než krajský (4,9%) a v podstatě i celorepublikový průměr (3,4%).

Občanská vybavenost

Občanská vybavenost víceméně odpovídá obci dané velikosti. Přímo v obci Pšánky je možné identifikovat tyto prvky občanské vybavenosti:

- Polyfunkční dům
- Víceúčelové hřiště
- Hasičská zbrojnice
- Obecní úřad
- Rybářská bašta
- Cyklistický přístřešek

Ostatní občanská vybavenost je dostupná až v okolních sídlech, pro obyvatelé jsou spádové zejména Hořice či Nový Bydžov, méně pak Hradec Králové. Chybějící je především obchod se smíšených zbožím či ordinace lékaře. V obci tak malé velikost, jako jsou Pšánky, je ale bohužel umístění těchto prvků možné považovat za velmi nepravděpodobné.

Památkově významné objekty a pamětihodnosti

Z objektů, které lze považovat za předmět tzv. památkového zájmu, lze uvést sochu *sv. Jana Nepomuckého*, která se nachází před obecním úřadem a dále také sochu *Ukřižování*. V minulých letech byly tyto dvě sochy opraveny. O sochu *Ukřižování* se starají místní obyvatelé mj. i výsadbou květin. Patří sem rovněž i dřevěná zvonička na návsi, která byla v roce 2016 rekonstruována.

Spolková činnost

Tak jako víceméně v každé obci v České republice, tak i v Pšánkách působí místní spolky. Mezi nejaktivnější v Pšánkách je třeba uvést místní **SDH Pšánky**. Hasiči organizují jak „svoje“ soutěže, tak se také podílejí na organizaci dalších, pro obec prospěšných kulturně-společenských a sportovních akcí. V této souvislosti je třeba také zmínit i každoroční soutěže v malé kopané a sportovní soutěže pro podnikatele.

Dalším spolkem, který v obci Pšánky aktivně působí, je místní **rybářský spolek**. Hlavní činností spolku je:

- a) organizování sportovní rybářské činnosti a vytváření pro ni materiální a provozně technických podmínek
- b) výkon rybářského práva ve smyslu zákona o rybářství
- c) ochrana, chov a lov ryb
- d) ochrana přírody, čistoty vod a životního prostředí

SWOT ANALÝZA

Termín SWOT analýza má základ v anglickém jazyce. Písmeno **S** označuje silné stránky (**Strong Points**), písmeno **W** slabé stránky (**Weak Points**), písmeno **O** příležitosti (**Opportunities**) a písmeno **T** hrozby (**Threats**).

Definování silných (S) a slabých (W) stránek je zaměřeno především na **vnitřní faktory**. Tyto faktory mají pozitivní nebo negativní dopad na možnost rozvoje v dané oblasti. Cílem programové části strategického plánu bude odstraňovat (potlačovat) slabé stránky a využívat (posilovat, udržovat) stránky silné.

Definování příležitostí (O) a hrozeb (T) je zaměřeno především na **vnější faktory a vlivy**. Jedná se především o ty jevy, které mají nadregionální (krajskou či celorepublikovou) platnost a sama obec je nemůže ovlivnit. Smyslem je využít příležitostí a v co nejvyšší míře potlačit závislost na výskytu hrozeb. V některých případech je obtížné posoudit, zda je daný jev pro obec příležitostí nebo ohrožením.

Silné stránky

- S 1 Relativně zachovalé resp. málo narušené životní prostředí v obci a okolí
- S 2 Existence lokálních biocenter a biokoridorů
- S 3 Dobrá dopravní dostupnost
- S 4 Blízkost větších měst (Hořice, HK)
- S 5 Angažovanost obyvatel na rozvoji a zvelebování obce
- S 6 Existence lokalit pro další rozvoj obce (bydlení, podnikání apod.)
- S 7 Dobrá spolupráce s ostatními obcemi
- S 8 Aktivní činnost spolků
- S 9 Kvalitní zázemí pro sport

Slabé stránky

- W 1 Špatný stav některých úseků místních komunikací
- W 2 Nevyhovující stav zeleně v obci – dopad na celkový vzhled
- W 3 Horší dopravní obslužnost
- W 4 Absence některých prvků občanské vybavenosti
- W 5 Poloha obce v záplavové oblasti

Příležitosti

- O 1 Možnosti čerpání finančních prostředků (dotací) z evropských fondů
- O 2 Možnosti čerpání finančních prostředků z národních zdrojů (ministerské programy)
- O 3 Možnosti čerpání finančních prostředků z programů a grantů Královéhradeckého kraje
- O 4 Nové formy a produkty cestovního ruchu (agroturistika, hipoturistika)
- O 5 Zavádění alternativních (obnovitelných) zdrojů energie
- O 6 Nové formy hospodaření na zemědělsky využívaných pozemcích
- O 7 Spolupráce veřejného a soukromého sektoru

Hrozby

- T 1 Rizika živelních pohrom – povodně, záplavy, větrné smršti atd.
- T 2 Negativní změny ve financování malých obcí státem
- T 3 Nižší dostupnost externích finančních prostředků v aktuálním programovacím období EU pro plánované a potřebné záměry zejména menších obcí
- T 4 Nárůst nezaměstnanosti

NÁVRHOVÁ (PROGRAMOVÁ, STRATEGICKÁ) ČÁST

Tvorba programové části strategických dokumentů, programy rozvoje nevyjímaje, začíná formulováním základní **strategické vize**, což je v podstatě definování stavu, kterého by měl dosáhnout daný subjekt v určitém časovém horizontu. Ze strategické vize pak vychází stanovený **strategický cíl**, jehož naplňování povede k dosažení cílového stavu (strategické vize).

Strategickým cílem je **vytvoření takové podoby obce Pšánky, která bude ve stanoveném časovém horizontu plnohodnotně vyhovovat všem jejím obyvatelům**, a to prakticky po všech stránkách.

Pro splnění strategického cíle jsou pak navrhována **opatření** a dílčí **aktivity** (viz dále), jejichž cílem je:

- posilovat a využívat silné stránky,
- potlačovat slabé stránky, případně přispívat k jejich konverzi na silné stránky,
- využívat příležitosti,
- vytvářet obranu proti důsledkům hrozeb, případně přispívat k jejich konverzi na příležitosti.

V rámci tvorby programu rozvoje tak byla vedena snaha uplatnit jednotlivé body SWOT analýzy prostřednictvím navrhovaných opatření. Ne vždy se však podaří zvolenou strategií stoprocentně pokrýt všechny body SWOT analýzy a reagovat na ně zvolenými opatřeními. Vzhledem k velikosti obce, jejím možnostem (zejména finančním) je zvolen co nejjednodušší způsob strategie, takový, který nebude zatěžovat obecní rozpočet a bude představitelům obce jasný a srozumitelný.

IMPLEMENTACE

Implementací je míněn způsob, jakým budou opatření programu rozvoje realizována – ještě jednodušeji vyjádřeno, jakým způsobem bude zajišťováno, aby zvolené cíle strategie byly postupně naplňovány. Zvolený způsob implementace programu rozvoje bere vždy v potaz konkrétní podmínky místa realizace. K dosažení ideálního stavu při uvádění programu rozvoje ve skutečnost je vhodné do vlastní realizace programu rozvoje v rámci možností zapojit kromě představitelů obce také co nejširší spektrum veřejnosti (občané, spolky a neziskové organizace, podnikatelé aj.).

Program rozvoje primárně vždy usiluje o **dosažení vyrovnaného stavu mezi potřebným a uskutečnitelným** a je koncipován tak, aby docházelo ke vzájemné podpoře a pozitivnímu ovlivňování navržených politik, cílů a aktivit. Program rozvoje by měl rovněž být „živým“ **dokumentem** a měl by vždy pružně reagovat na měnící se podmínky a potřeby občanů. Vzhledem k nastavenému poměrně dlouhému období je třeba program rozvoje **průběžně** na základě nově vzniklých skutečností **aktualizovat**.

Jak již bylo uvedeno výše, byly zvolena forma co nejjednodušší strategie, aby byla snáze a co nejefektivněji realizována, aby byla smysluplná, uchopitelná, veřejnosti srozumitelná a z hlediska stanoveného cíle dosažitelná.

Souhrn navrhovaných opatření (projektových záměrů) k naplnění strategie v letech 2017 - 2027

Název opatření / aktivity	Indikativní odhad nákladů	Předpokládaný rok realizace	Potenciální zdroj spolufinancování	Stupeň připravenosti
Rekonstrukce Polyfunkčního domu III. etapa (dětské hřiště)	1 500 000	2018	MMR POV DT.č.2	PD, žádost
Oprava místních komunikací	800 000	2018	MMR POV DT.č.5	PD, žádost
Nová komunální technika	300 000	2026	POV KHK	
Přístřešek pro odpady a komunální techniku	500 000	2020	POV KHK	
Revitalizace zeleně v obci	1 200 000	2021	OPŽP	
Rekonstrukce obecního úřadu včetně vybavení	800 000	2024		
	4 300 000			

Vysvětlivky a zkratky:

MMR....Ministerstvo pro místní rozvoj

POV.....Program obnovy venkova

KHK.....Královéhradecký kraj

DT.....dotační titul

OPŽP.....Operační program životní prostředí

PD.....projektová dokumentace

ORP.....obec s rozšířenou působností